



Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (devátého rozšířeného senátu)

29. září 2021 *

„Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Trh s hliníkovými a tantalovými elektrolytickými kondenzátory – Rozhodnutí konstatující porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP – Koordinace cen v rámci celého EHP – Přičtení protiprávního jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost, mateřské společnosti – Pokyny pro výpočet pokut z roku 2006 – Závažnost protiprávního jednání – Zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání – Přiměřenost – Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci“

Ve věci T-341/18,

Nec Corp., se sídlem v Tokiu (Japonsko), zastoupená O. Brouwerem, A. Pliego Seliem, avocats, a R. Bachourem, solicitor,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené A. Cleenewerck de Crayencour, L. Wildpanner a F. van Schaik, jako zmocněnkyněmi,

žalované,

jejímž předmětem je návrh podaný na základě článku 263 SFEU znějící na zrušení rozhodnutí Komise C (2018) 1768 final ze dne 21. března 2018 týkajícího se řízení podle článku 101 [SFEU] a článku 53 Dohody o EHP (věc AT.40136 – kondenzátory) v rozsahu, v němž toto rozhodnutí uvádí, že se žalobkyně osobně zúčastnila protiprávního jednání, a podpůrně na zrušení nebo snížení pokut, které jí byly uloženy,

TRIBUNÁL (devátý rozšířený senát),

ve složení M. J. Costeira (zpravodajka), předsedkyně, D. Gratsias, M. Kančeva, B. Berke a T. Perišin, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: E. Artemiou, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. října 2020,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek¹

Skutečnosti předcházející sporu

Žalobkyně a dotčené odvětví

- 1 Žalobkyně, NEC Corp., je společnost usazená v Japonsku, která vyrábí a prodává elektrolytické tantalové kondenzátory.
- 2 Od 1. srpna 2009 do 31. ledna 2013 byla žalobkyně výlučným vlastníkem společnosti NEC Tokin Corporation, nyní Tokin Corp.
- 3 Dotčené protiprávní jednání se týká hliníkových a tantalových elektrolytických kondenzátorů. Kondenzátory jsou elektrické součásti, které v elektrickém poli skladují energii pomocí statického náboje. Elektrolytické kondenzátory se používají téměř ve všech elektrospotřebičích, jako jsou osobní počítače, tablety, telefony, klimatizace, ledničky, pračky, automobilové výrobky a průmyslové přístroje. Klientela je tedy velmi rozmanitá. Elektrolytické kondenzátory, a konkrétněji hliníkové a tantalové elektrolytické kondenzátory, jsou výrobky, jejichž cena představuje důležitý parametr hospodářské soutěže.

Správní řízení

- 4 Dne 4. října 2013 požádala společnost Panasonic a její dceřiné společnosti Evropskou komisi o rezervaci poradí na základě bodů 14 a 15 oznámení Komise o ochraně před pokutami a o snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2006, C 298, s. 17, dále jen „oznámení o spolupráci z roku 2006“), přičemž poskytly informace o existenci údajného protiprávního jednání v odvětví elektrolytických kondenzátorů.
- 5 Dne 28. března 2014 si Komise na základě článku 18 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [101 a 102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) vyžádala informace od vícera podniků působících v odvětví elektrolytických kondenzátorů, mimo jiné od žalobkyně.
- 6 Dne 21. května 2014 žalobkyně společně se společností Tokin předložila Komisi žádost o snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2006.
- 7 Dne 4. listopadu 2015 přijala Komise oznámení námitek, které zaslala mimo jiné žalobkyni.
- 8 Adresáti oznámení námitek, včetně žalobkyně, byli vyslechnuti Komisí na jednání, které se konalo ve dnech 12. až 14. září 2016.

¹ – Jsou uvedeny pouze body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění Tribunál považuje za účelné.

Napadené rozhodnutí

- 9 Dne 21. března 2018 přijala Komise rozhodnutí C(2018) 1768 final týkající se řízení podle článku 101 [SFEU] a článku 53 Dohody o EHP (Věc AT.40136 – kondenzátory) (dále jen „napadené rozhodnutí“).

Protiprávní jednání

- 10 Napadeným rozhodnutím Komise konstatovala existenci jediného a trvajících protiprávního jednání v rozporu s článkem 101 SFEU a článkem 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) v odvětví elektrolytických kondenzátorů, kterého se zúčastnilo devět podniků nebo skupin podniků, a sice Elna, Hitachi AIC, Holy Stone, Matsuo, Nichicon, Nippon Chemi-Con, Rubycon, Sanyo (označující společně Sanyo a Panasonic), Tokin a žalobkyně, společně označované jako „NEC Tokin“ (společně dále jen „účastníci kartelu“) (bod 1 odůvodnění a článek 1 napadeného rozhodnutí).
- 11 Komise v podstatě uvedla, že dotčené protiprávní jednání probíhalo od 26. června 1998 do 23. dubna 2012 na celém území EHP a spočívalo v dohodách nebo jednáních ve vzájemné shodě, jejichž předmětem byla koordinace cenových politik, pokud jde o dodávky hliníkových a tantalových elektrolytických kondenzátorů (bod 1 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 12 Kartelová dohoda byla v podstatě organizována prostřednictvím mnohostranných schůzek, které se obvykle konaly v Japonsku každý měsíc nebo jednou za dva měsíce na úrovni vedoucích pracovníků z oblasti prodeje a každých šest měsíců na úrovni vyššího vedení včetně prezidentů společností (body 63, 68 a 738 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 13 Mnohostranné schůzky byly nejprve organizovány v letech 1998 až 2003 pod názvem „skupina elektrolytických kondenzátorů“, „konference elektrolytických kondenzátorů“ nebo „setkání ECC“. Následně byly v letech 2003 až 2005 uspořádány pod názvem „konference hliník – tantal“, „skupina hliníkových nebo tantalových kondenzátorů“ nebo „setkání ATC“. Konečně byly schůzky v letech 2005 až 2012 organizovány pod názvem „skupina pro průzkum trhu“, „marketingová skupina“ nebo „schůzky MK“. Souběžně se schůzkami MK a k jejich doplnění byly v letech 2006 až 2008 organizovány schůzky označované „zvýšení nákladů“ nebo „zvýšení kondenzátorů“ (dále jen „schůzky CUP“) (bod 69 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 14 Kromě těchto mnohostranných schůzek udržovali účastníci kartelové dohody podle potřeby rovněž dvoustranné a třístranné kontakty ad hoc (body 63, 75 a 739 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 15 V rámci protisoutěžních kontaktů si účastníci kartelové dohody v podstatě vyměňovali informace o uplatňovaných a budoucích cenách, o budoucích sníženích cen a rozpětí těchto snížení, o nabídce a poptávce, včetně budoucí nabídky a poptávky, a v některých případech uzavírali, uplatňovali a dodržovali dohody o cenách (body 62, 715, 732 a 741 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 16 Komise měla za to, že jednání účastníků kartelové dohody představovalo formu dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, které mělo společný cíl, a sice zabránit hospodářské soutěži prostřednictvím cen a koordinovat své budoucí chování týkající se prodeje elektrolytických kondenzátorů, čímž tak snižovalo nejistotu na trhu (body 726 a 731 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 17 Komise dospěla k závěru, že toto jednání mělo jediný protisoutěžní účel (bod 743 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Odpovědnost společnosti Tokin a žalobkyně

- 18 Komise konstatovala odpovědnost společnosti Tokin z důvodu její přímé účasti na kartelové dohodě od 29. ledna 2003 do 23. dubna 2012 s výjimkou schůzek CUP [body 944 a 1022 odůvodnění a čl. 1 písm. e) napadeného rozhodnutí].
- 19 Kromě toho Komise konstatovala odpovědnost žalobkyně jakožto mateřské společnosti vlastníci veškerý kapitál společnosti Tokin v období od 1. srpna 2009 do 23. dubna 2012 s výjimkou schůzek CUP [body 945 a 1022 odůvodnění a čl. 1 písm. e) napadeného rozhodnutí].

Pokuty uložené žalobkyni

- 20 V článku 2 písm. f) a h) napadeného rozhodnutí se ukládá společnosti Tokin „společně a nerozdílně“ s žalobkyní pokuta ve výši 5 036 000 eur a žalobkyni pokuta ve výši 2 595 000 eur.

Výpočet pokut

- 21 Pro účely výpočtu pokut Komise použila pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“) (bod 980 napadeného rozhodnutí).
- 22 Na prvním místě Komise pro určení základní částky pokut uložených žalobkyni zohlednila hodnotu tržeb za poslední celý rok účasti na protiprávním jednání v souladu s bodem 13 pokynů z roku 2006 (bod 989 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 23 Komise vypočetla hodnotu tržeb na základě prodejů hliníkových a tantalových elektrolytických kondenzátorů fakturovaných zákazníkům usazeným v EHP (bod 990 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 24 Mimoto Komise vypočítala relevantní hodnotu tržeb odděleně pro obě kategorie výrobků, a sice pro hliníkové elektrolytické kondenzátory a tantalové elektrolytické kondenzátory, a použila na ně odlišné násobící koeficienty v závislosti na době trvání protiprávního jednání (bod 991 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 25 Pokud jde o žalobkyni, Komise použila násobící koeficient za dobu 2,72, odpovídající období od 1. srpna 2009 do 23. dubna 2012 (bod 1007 odůvodnění, tabulka 1 napadeného rozhodnutí).
- 26 Komise stanovila podíl hodnoty tržeb, který má být zohledněn na základě závažnosti protiprávního jednání, na 16 %. V tomto ohledu měla Komise za to, že horizontální „dohody“ o koordinaci cen patří ze své vlastní podstaty mezi nejzávažnější porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP a že kartelová dohoda pokrývala celé území EHP (body 1001 až 1003 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 27 Komise uplatnila dodatečnou částku ve výši 16 % na základě bodu 25 pokynů z roku 2006, aby se ujistila o dostatečně odrazující povaze uložené pokuty (bod 1009 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 28 Komise tedy stanovila základní částku pokuty, která měla být uložena společnosti Tokin společně a nerozdílně se žalobkyní, na 6 108 000 eur (bod 1010 odůvodnění, tabulka 2 napadeného rozhodnutí).
- 29 Na druhém místě, pokud jde o úpravy základní částky pokut, Komise přiznala společnosti Tokin a žalobkyni snížení základní částky pokuty na základě polehčujících okolností o 3 % z důvodu, že jejich účast na schůzkách CUP nebyla prokázána a že nic nedokazuje, že o těchto schůzkách věděly (bod 1022 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 30 Komise měla za to, že v okamžiku, kdy došlo k dotčenému protiprávnímu jednání, již byla žalobkyně shledána odpovědnou za protisoutěžní jednání týkající se koordinace cen ve vztahu k „velkým výrobcům zařízení (OEM) specializovaným na PC/servery“ v období od 1. července 1998 do 15. června 2002. Toto první protiprávní jednání bylo konstatováno rozhodnutím Komise C(2011) 180/09 final ze dne 19. května 2010 týkajícím se řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/38.511 – DRAMs) (dále jen „rozhodnutí DRAM“). Proto měla Komise za to, pokud jde o žalobkyni, že musí být základní částka pokuty navýšena o 50 % z důvodu přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání (body 1011 až 1013 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 31 Na třetím místě Komise přiznala společnosti Tokin a žalobkyni za jejich spolupráci na základě oznámení o spolupráci z roku 2006 snížení jakékoli pokuty, která by jim jinak byla za protiprávní jednání uložena, o 15 % (body 1104 a 1105 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 32 Komise tedy stanovila celkovou částku pokut, které měly být uloženy společnosti Tokin a žalobkyni, na 16 445 000 eur (bod 1139 odůvodnění, tabulka 3 napadeného rozhodnutí).

[*omissis*]

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 34 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 31. května 2018 podala žalobkyně projednávanou žalobu.
- 35 Dne 26. září 2018 doručila Komise soudní kanceláři Tribunálu žalobní odpověď.
- 36 Replika byla soudní kanceláři Tribunálu předložena dne 22. listopadu 2018 a duplika dne 29. ledna 2019.
- 37 Na návrh druhého senátu Tribunál podle článku 28 jednacího řádu rozhodl, že věc předá k projednání a rozhodnutí rozšířenému soudnímu kolegiu.
- 38 Vzhledem ke změně složení senátů Tribunálu byla na základě čl. 27 odst. 5 jednacího řádu Tribunálu soudkyně zpravodajka přidělena k devátému rozšířenému senátu, kterému byla tudíž přidělena i tato věc.

- 39 Na návrh soudkyně zpravodajky rozhodl Tribunál (devátý rozšířený senát) o zahájení ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 89 jednacího řádu položil účastnicím řízení písemné otázky. Účastnice řízení na tyto otázky odpověděly ve stanovených lhůtách a jejich řeči a odpovědi na otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 12. října 2020.
- 40 Po úmrtí soudce B. Berkeho, který skonal dne 1. srpna 2021, tři soudci podepsaní pod tímto rozsudkem pokračovali v poradě v souladu s článkem 22 a čl. 24 odst. 1 jednacího řádu.
- 41 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil čl. 1 písm. e) napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž uvádí, že se osobně účastnila protiprávního jednání uvedeného v napadeném rozhodnutí;
 - podpůrně zrušil čl. 2 písm. h) napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž pouze jí ukládá pokutu odpovídající zvýšení z důvodu opakování protiprávního jednání;
 - ještě podpůrněji snížil částku pokut, které jí byly uloženy v čl. 2 písm. f) a h) napadeného rozhodnutí;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 42 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- žalobu zamítl,
 - uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 43 Žalobkyně uplatňuje tři žalobní důvody na podporu jak svých hlavních návrhových žádání směřujících k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí, tak svých návrhových žádání předložených podpůrně, která znějí na zrušení nebo snížení částky pokut, které jí byly uloženy. Tyto žalobní důvody vycházejí z různých pochybení a porušení, kterých se dopustila Komise a která se týkají, pokud jde o první žalobní důvod, zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání, pokud jde o druhý žalobní důvod, kvalifikace odpovědnosti žalobkyně za protiprávní jednání, a pokud jde o třetí žalobní důvod, výpočtu výše pokut uložených žalobkyni.

K návrhovým žádáním znějícím na zrušení napadeného rozhodnutí

[omissis]

K prvnímu žalobnímu důvodu, týkajícímu se zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání

- 69 V rámci prvního žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že čl. 2 písm. h) napadeného rozhodnutí je v rozsahu, v němž jí ukládá zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání, stížen nesprávným právním posouzením a nesprávným posouzením skutkového stavu, nedostatkem odůvodnění a porušuje zásadu proporcionality. Tento žalobní důvod v podstatě zahrnuje tři části.

[omissis]

- 74 Nejprve je třeba uvést, že pojem „opakování protiprávního jednání“, jak je chápán v určitých vnitrostátních právních rádech, znamená, že se určitá osoba dopustila nových protiprávních jednání poté, co jí byla uložena sankce za obdobná protiprávní jednání (viz rozsudek ze dne 12. prosince 2014, Eni v. Komise, T-558/08, EU:T:2014:1080, bod 275 a citovaná judikatura).
- 75 V rámci porušení unijního práva hospodářské soutěže může být základní částka pokuty zvýšena, pokud Komise zjistí existenci přitěžujících okolností. Jednou z přitěžujících okolností je opakování protiprávního jednání, definované v bodě 28, první odrážce pokynů z roku 2006, které je charakterizováno tím, že podnik pokračuje ve stejném či podobném protiprávním jednání nebo ho opakuje i poté, co Komise nebo vnitrostátní úřad pro ochranu hospodářské soutěže konstatovaly, že dotčený podnik porušil ustanovení článku 101 nebo 102 SFEU. V takovém případě může být základní částka pokuty zvýšena až o 100 % za každé konstatované protiprávní jednání.
- 76 Cílem zohlednění opakování protiprávního jednání je motivovat podniky, které vykazují sklony k porušování pravidel práva hospodářské soutěže, aby své chování změnily. Komise tudíž může v každém případě přihlídnout k indiciím, které mohou potvrzovat takový sklon, včetně například doby, která uplynula mezi dotčenými protiprávními jednáními (viz rozsudek ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise, T-217/06, EU:T:2011:251, bod 294 a citovaná judikatura).
- 77 V projednávaném případě, jak vyplývá z čl. 2 písm. h) napadeného rozhodnutí, Komise uložila žalobkyni zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání. V tomto ohledu z bodů 1011 až 1013 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise konstatovala, že v okamžiku, kdy došlo k dotčenému protiprávnímu jednání, již byla žalobkyně shledána odpovědnou za protisoutěžní jednání v rozhodnutí DRAM. Proto měla Komise za to, že, pokud jde o žalobkyni, musí být základní částka pokuty zvýšena o 50 % z důvodu opakování protiprávního jednání (viz bod 30 výše).
- 78 Právě ve světle těchto úvah je třeba zkoumat argumenty žalobkyně.

– K první části prvního žalobního důvodu, vycházející z nesprávného právního posouzení, jelikož zvýšení částky pokuty za opakování protiprávního jednání je v rozporu s odvozenou povahou odpovědnosti žalobkyně

- 79 Žalobkyně tvrdí, že zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání je v rozporu s odvozenou povahou její odpovědnosti jakožto mateřské společnosti společnosti Tokin.

- 80 V tomto ohledu je třeba připomenout, že odpovědnost mateřské společnosti je zcela odvozena, pokud ji nese pouze z důvodu přímé účasti její dceřiné společnosti na protiprávním jednání. V takovém případě má totiž odpovědnost mateřské společnosti původ v protiprávním jednání uvedené dceřiné společnosti, která je mateřské společnosti přičtena vzhledem k hospodářské jednotce, kterou tyto společnosti tvoří. V důsledku toho založení odpovědnosti mateřské společnosti nezbytně závisí na skutcích dceřiné společnosti zakládajících protiprávní jednání, se kterými je její odpovědnost neoddělitelně spjata (rozsudek ze dne 27. dubna 2017, Akzo Nobel a další v. Komise, C-516/15 P, EU:C:2017:314, bod 61).
- 81 Z tohoto důvodu Soudní dvůr upřesnil, že v situaci, kdy byla odpovědnost mateřské společnosti zcela odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti a žádný jiný faktor individuálně necharakterizoval jednání vytýkané mateřské společnosti, nemůže odpovědnost této mateřské společnosti překročit rámec odpovědnosti její dceřiné společnosti (viz rozsudek ze dne 19. ledna 2017, Komise v. Total a Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, bod 44 a citovaná judikatura).
- 82 Ze stejných důvodů Soudní dvůr upřesnil, že v situaci, kdy žádný faktor individuálně necharakterizuje jednání vytýkané mateřské společnosti, musí snížení částky pokuty uložené dceřiné společnosti solidárně s její mateřskou společností v zásadě být, pokud jsou splněny požadované procesní podmínky, rozšířeno na mateřskou společnost (viz rozsudek ze dne 27. dubna 2017, Akzo Nobel a další v. Komise, C-516/15 P, EU:C:2017:314, bod 62 a citovaná judikatura).
- 83 Z této judikatury však rovněž vyplývá, že faktory týkající se mateřské společnosti mohou odůvodnit to, že její odpovědnost a odpovědnost dceřiné společnosti se posoudí odlišně, i když odpovědnost první uvedené společnosti je založena výlučně na protiprávním jednání druhé uvedené společnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. dubna 2017, Akzo Nobel a další v. Komise, C-516/15 P, EU:C:2017:314, bod 74).
- 84 V tomto ohledu ve věci týkající se odpovědnosti zastřešující společnosti skupiny společností, z nichž se některé přímo účastnily kartelových dohod, Soudní dvůr již rozhodl, že okolnost, že některým společností již nemohou být uloženy sankce z důvodu promlčení, nebrání tomu, aby byla stíhána jiná společnost považovaná za odpovědnou osobně a solidárně s nimi za stejná protiprávní jednání, u níž k promlčení nedošlo (rozsudek ze dne 27. dubna 2017, Akzo Nobel a další v. Komise, C-516/15 P, EU:C:2017:314, body 71, 75 a 76).
- 85 Pokud jde konkrétně o zvýšení částky pokuty za opakování protiprávního jednání, Tribunál již rozhodl, že pokud jednotná povaha jednání podniku na trhu odůvodňuje, aby byly v případě porušení pravidel hospodářské soutěže jednotlivé společnosti, které v době protiprávního jednání tvořily podnik, v zásadě všechny shledány společně a nerozdílně odpovědnými za zaplacení pokuty ve stejné výši, musí být připuštěna výjimka v případě přitěžujících nebo polehčujících okolností a obecně okolností odůvodňujících úpravu částky pokuty, které se vyskytují pouze ve vztahu k některým z uvedených společností, a nikoliv ve vztahu k jiným z nich. Tribunál z toho tak dovodil, že entita, vůči níž nebyla přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání uplatněna, nemůže být za část pokuty odpovídající zvýšení z důvodu opakování protiprávního jednání shledána společně a nerozdílně odpovědnou s jinou entitou, vůči níž tato okolnost uplatněna byla (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. ledna 2014, Evonik Degussa a AlzChem v. Komise, T-391/09, nezveřejněný, EU:T:2014:22, bod 271).

- 86 Tribunál rovněž rozhodl, že okolnosti týkající se mateřské společnosti nebo dceřiné společnosti mohou vést k rozdílným částkám, jako je tomu v případě zohlednění přitěžující okolnosti opakování protiprávního jednání uplatněné vůči mateřské společnosti, a nikoliv její dceřiné společnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. února 2016, UTi Worldwide a další v. Komise, T-264/12, nezveřejněný, EU:T:2016:112, bod 332).
- 87 V projednávané věci je třeba uvést, že Komise určila odpovědnost žalobkyně pouze jako mateřské společnosti za porušení práva hospodářské soutěže, kterého se dopustila její dceřiná společnost, se kterou tvořila jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU (viz bod 62 výše). Dále v čl. 2 písm. h) napadeného rozhodnutí Komise uplatnila zvýšení za opakování protiprávního jednání pouze vůči žalobkyni z důvodu, že již byla shledána odpovědnou v rozhodnutí DRAM za podobné protisoutěžní jednání (viz body 30 a 77 výše).
- 88 Z toho vyplývá, že přitěžující okolnost uplatněná Komisí z důvodu opakování protiprávního jednání odpovídá okolnosti, která je specifická pro situaci žalobkyně a která se nevztahuje na její dceřinou společnost. Bylo tedy odůvodněné, aby Komise posoudila odpovědnost žalobkyně a odpovědnost dceřiné společnosti odlišně, protože toto posouzení může vést k odlišné výši pokuty u žalobkyně a u dceřiné společnosti.
- 89 Z judikatury připomenuté v bodech 82 až 86 výše totiž vyplývá, že opakování protiprávního jednání může představovat faktor individuálně charakterizující jednání mateřské společnosti, který odůvodňuje, aby rozsah její odpovědnosti převyšoval rozsah odpovědnosti její dceřiné společnosti, od níž se odpovědnost mateřské společnosti zcela odvíjí (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudek ze dne 13. prosince 2018, Deutsche Telekom v. Komise, T-827/14, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2018:930, bod 506).
- 90 Je tudíž třeba dospět k závěru, že zvýšení částky pokuty za opakování protiprávního jednání není v rozporu s odvozenou povahou odpovědnosti žalobkyně.

[omissis]

- 95 Z toho plyne, že první část prvního žalobního důvodu musí být zamítnuta.

– K druhé části prvního žalobního důvodu, vycházející z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž zvýšení částky pokuty za opakování protiprávního jednání, které pokrývá období předcházející rozhodnutí DRAM, je v rozporu s odrazujícím účinkem pojmu „opakování protiprávního jednání“

- 96 Je třeba uvést několik úvodních poznámek, pokud jde o tvrzení, podle kterého zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání „zahrnuje“ období předcházející rozhodnutí DRAM.
- 97 Je tak třeba nejprve konstatovat, že Komise určila odpovědnost žalobkyně jakožto mateřské společnosti společnosti Tokin za období od 1. srpna 2009 do 23. dubna 2012 s výjimkou schůzek CUP (viz bod 19 výše). V důsledku toho Komise pro účely výpočtu základní částky pokuty uložené společnosti Tokin společně a nerozdílně s žalobkyní stanovila násobící koeficient v závislosti na době trvání protiprávního jednání na 2,72 odpovídající uvedenému období protiprávního jednání (viz bod 25 výše).

- 98 Komise dále uplatnila přitěžující okolnost opakování protiprávního jednání vůči žalobkyni z důvodu shledání její odpovědnosti za protiprávní jednání v rozhodnutí DRAM ze dne 19. května 2010, které se týkalo protiprávního jednání, ke kterému došlo mezi 1. červencem 1998 a 15. červnem 2002, a následně rozhodla, že základní částka pokuty, která má být žalobkyni uložena, musí být zvýšena o 50 % z důvodu opakování protiprávního jednání (viz bod 30 výše).
- 99 Konečně pro účely výpočtu zvýšení z důvodu opakování protiprávního jednání Komise uplatnila uvedený procentní podíl ve výši 50 % na základní částku pokuty v souladu s bodem 28 pokynů z roku 2006. V tomto ohledu měla Komise za to, že opakování protiprávního jednání patří mezi skutečnosti, které je třeba zohlednit při analýze závažnosti dotčeného protiprávního jednání, a že jako takové nebylo opakování protiprávního jednání spojeno s dobou trvání protiprávního jednání. V důsledku toho měla Komise za to, že zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání by nemělo být vypočteno pouze na základě období, během kterého tato přitěžující okolnost přetrvávala, ale že procento zvýšení vyplývající z opakování protiprávního jednání musí být uplatněno na celou dobu trvání odpovědnosti žalobkyně za protiprávní jednání.
- 100 Z výše uvedeného vyplývá, že první protiprávní jednání žalobkyně, ke kterému došlo před protiprávním jednáním v projednávané věci, bylo sankcionováno v době, kdy docházelo k protiprávnímu jednání v projednávané věci. Kromě toho, jelikož procento zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání bylo použito na základní částku pokuty, uvedené zvýšení zohledňuje období protiprávního jednání použité pro výpočet této základní částky. Z toho vyplývá, že opakování protiprávního jednání jakožto zvýšení základní částky pokuty pokrývá období protiprávního jednání přičítaného žalobkyni jako celek, které zahrnuje období téměř devíti měsíců před přijetím rozhodnutí DRAM, ke kterému došlo dne 19. května 2010.
- 101 Nicméně na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání není za okolností projednávané věci v rozporu s logikou, z níž vychází pojem „opakování protiprávního jednání“.
- 102 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise disponuje posuzovací pravomocí, pokud jde o výběr skutečností, které zohledňuje pro účely stanovení částek pokut, jako zejména zvláštní okolnosti věci, její souvislosti a odrazující dosah pokut, a to aniž je nutné sestavit závazný nebo taxativní výčet kritérií, ke kterým musí být povinně přihlédnuto (viz zejména rozsudek ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 37 a citovaná judikatura).
- 103 Zjištění a posouzení zvláštních charakteristických rysů opakování protiprávního jednání je přitom součástí uvedené pravomoci Komise (v tomto smyslu obdobně viz rozsudek ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 38). Jak bylo připomenuto v bodě 76 výše, zohlednění opakování protiprávního jednání totiž sleduje účel motivovat podniky, které vykazují sklony k porušování pravidel práva hospodářské soutěže, aby změnilly své jednání. Komise tudíž může v každém případě přihlédnout k indiciím, které mohou potvrzovat takový sklon, včetně například doby, která uplynula mezi dotčenými protiprávními jednáními.
- 104 Pokud jde o maximální časový úsek pro konstatování o opakování protiprávního jednání vůči určitému podniku, již bylo rozhodnuto, že menší časový úsek než deset let mezi konstatováním obou protiprávních jednání svědčí o náchylnosti podniku nevyvozovat odpovídající důsledky z konstatování, že se dopustil protiprávního jednání porušujícího pravidla hospodářské soutěže (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 40).

- 105 Pokud jde kromě toho dále o minimální časový úsek pro konstatování opakování protiprávního jednání, Tribunál měl za to, že judikatura připomenutá v bodě 104 výše platí tím spíše v případech, kdy byla rozhodnutí konstatující první protiprávní jednání a druhé protiprávní jednání přijata současně. Ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 8. července 2008, BPB v. Komise (T-53/03, EU:T:2008:254), a ze dne 8. července 2008, Lafarge v. Komise (T-54/03, nezveřejněný, EU:T:2008:255), měl Tribunál za to, že historie zjištěných protiprávních jednání žalobců svědčí o jejich sklonu nevyvozovat odpovídající důsledky ze zjištění porušení pravidel hospodářské soutěže z jejich strany, když i přesto, že se na ně vztahovala již dřívější opatření Komise v rámci rozhodnutí konstatujících první protiprávní jednání, žalobci pokračovali po dobu více než čtyř let v aktivní účasti na dotčené kartelové dohody poté, co jim byla tato rozhodnutí doručena (rozsudky ze dne 8. července 2008, BPB v. Komise, T-53/03, EU:T:2008:254, bod 385, a ze dne 8. července 2008, Lafarge v. Komise, T-54/03, nezveřejněný, EU:T:2008:255, bod 727).
- 106 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že je pravda, že první protiprávní jednání žalobkyně bylo sankcionováno po začátku protiprávního jednání dotčeného v projednávané věci. Je však třeba rovněž konstatovat, že žalobkyně se během období od 19. května 2010 do 23. dubna 2012 nadále účastnila kartelové dohody poté, co jí bylo doručeno rozhodnutí, kterým se konstatuje první protiprávní jednání.
- 107 Za těchto okolností je třeba uvést, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když dospěla k závěru, že pokračování protiprávního jednání ze strany žalobkyně poté, co jí byla uložena první sankce, svědčí o jejím sklonu nevyvozovat odpovídající důsledky ze zjištění o porušování pravidel hospodářské soutěže z její strany. Žalobkyně, na kterou se již vztahovala dřívější opatření Komise prostřednictvím rozhodnutí DRAM, totiž po dobu téměř dvou let pokračovala v účasti na dotčené kartelové dohodě poté, co jí bylo toto rozhodnutí doručeno. Tento závěr není zpochybněn pouhou okolností, že žalobkyně společně se společností Tokin předložila Komisi žádost o snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2006, jelikož tato okolnost nevylučuje skutečnost, že se žalobkyně poté, co jí byla uložena první sankce, podílela na druhém protiprávním jednání.
- 108 Kromě toho tento závěr nemůže být vyvrácen skutečností, že žalobkyně byla v napadeném rozhodnutí shledána odpovědnou výlučně jako mateřská společnost z důvodu účasti její dceřiné společnosti na kartelové dohodě, jak vyplývá z bodu 90 výše. Cíl potlačit jednání odporující pravidlům hospodářské soutěže a zabránit jejich opakování prostřednictvím odrazujících sankcí by byl zmařen, pokud by podnik dotčený prvním protiprávním jednáním, byl schopen prostřednictvím změny své právní struktury nabytím dceřiné společnosti, která nemůže být stíhána s ohledem na první protiprávní jednání, ale podílí se na spáchání nového protiprávního jednání, znemožnit nebo zvláště ztížit a vyhnout se tak uložení sankce za opakování protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. března 2015, Komise a další v. Versalis a další, C-93/13 P a C-123/13 P, EU:C:2015:150, bod 92).
- 109 Kromě toho rozsudek ze dne 11. března 1999, Thyssen Stahl v. Komise (T-141/94, EU:T:1999:48), kterého se dovolává žalobkyně, nijak nepodporuje její stanovisko. V tomto rozsudku měl Tribunál za to, že rozhodnutí Komise je stíženo vadou spočívající v nesprávném právním posouzení, jelikož převážná část doby trvání protiprávního jednání vytýkaného žalobkyni předcházela rozhodnutí, kterým byla sankcionována za obdobná protiprávní jednání (rozsudek ze dne 11. března 1999, Thyssen Stahl v. Komise, T-141/94, EU:T:1999:48, body 617 a 618).
- 110 Na rozdíl od věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 11. března 1999, Thyssen Stahl v. Komise (T-141/94, EU:T:1999:48), je přitom v projednávané věci, jelikož se žalobkyně účastnila dotčeného protiprávního jednání mezi 1. srpnem 2009 a 23. dubnem 2012 a rozhodnutí DRAM

bylo vydáno dne 19. května 2010, nutné konstatovat, že k větší části dotčeného protiprávního jednání došlo po vydání tohoto rozhodnutí, jelikož žalobkyně pokračovala v účasti na protiprávním jednání po dobu téměř dvou let od okamžiku, kdy jí bylo toto rozhodnutí doručeno (viz body 106 a 107 výše).

111 Komise se tedy nedopustila pochybení tím, že měla za to, že skutečnost, že v případě žalobkyně již bylo konstatováno protiprávní jednání a že i přes toto konstatování a uloženou sankci pokračovala téměř dva roky v účasti na podobném protiprávním jednání porušujícím totéž ustanovení SFEU, je znakem zakládajícím opakování protiprávního jednání.

112 Z toho plyne, že druhá část prvního žalobního důvodu musí být zamítnuta.

– Ke třetí části prvního žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality z důvodu, že zvýšení částky pokuty za opakování protiprávního jednání pokrývalo období předcházející rozhodnutí DRAM

113 Pokud jde o výpočet zvýšení pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání, je třeba uvést, že uplatnění zvýšení základní částky pokuty uložené žalobkyni ze strany Komise z důvodu opakování protiprávního jednání je v souladu s pokyny z roku 2006. Jak totiž jednoznačně vyplývá z bodů 28 a 29 těchto pokynů, jak přitěžující okolnosti, jako je opakování protiprávního jednání, tak polehčující okolnosti jsou okolnostmi odůvodňujícími úpravu základní částky pokuty, a sice zvýšení nebo snížení uvedené částky. Opakování protiprávního jednání je tedy přitěžující okolností odůvodňující zvýšení základní částky pokuty, která je vyjádřena procentním podílem zvýšení této základní částky.

114 Pokud jde o přiměřenost tohoto zvýšení, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury disponuje Komise při stanovení částky každé pokuty posuzovací pravomocí a není povinna za tímto účelem použít přesný matematický vzorec (viz rozsudek ze dne 13. září 2010, Trioplast Wittenheim v. Komise, T-26/06, nezveřejněný, EU:T:2010:387, bod 142 a citovaná judikatura).

115 Navíc je opakování protiprávního jednání okolností, která odůvodňuje značné zvýšení základní částky pokuty. Je totiž důkazem, že dříve uložená sankce nebyla dostatečně odrazující (viz rozsudek ze dne 8. července 2008, BPB v. Komise, T-53/03, EU:T:2008:254, bod 398 a citovaná judikatura).

116 Kromě toho je třeba uvést, že zásada proporcionality vyžaduje, aby byla při posouzení sklonu podniku porušovat pravidla hospodářské soutěže zohledněna doba, která uplynula mezi dotčeným protiprávním jednáním a dřívějším porušením těchto pravidel. V rámci soudního přezkumu aktů Komise v oblasti práva hospodářské soutěže může být tedy Tribunál a případně Soudní dvůr veden k tomu, aby ověřil, zda Komise dodržela uvedenou zásadu, když z důvodu opakování protiprávního jednání zvýšila uloženou pokutu a obzvláště, zda je takové zvýšení nutné zejména s ohledem na dobu, která uplynula mezi dotčeným protiprávním jednáním a dřívějším porušením pravidel hospodářské soutěže (rozsudek ze dne 17. června 2010, Lafarge v. Komise, C-413/08 P, EU:C:2010:346, bod 70).

117 V projednávaném případě se argumentace žalobkyně směřující k prokázání toho, že zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání nebylo přiměřené, opírá na prvním místě o skutečnost, že žalobkyně již byla za dotčené protiprávní jednání potrestána.

- 118 Tento argument je třeba rovnou odmítnout. Jak bylo připomenuto v bodech 74 a 76 výše, zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání jednak znamená, že se určitá osoba dopustila nových protiprávních jednání poté, co jí byla uložena sankce za obdobná protiprávní jednání, a jednak má vlastně zajistit odrazující účinek jednání Komise. Zvýšení pokuty za opakování protiprávního jednání se proto připojuje k částce pokuty uložené za protiprávní jednání.
- 119 Argumentace žalobkyně se na druhém místě opírá o krátkou dobu, která uplynula mezi okamžikem, kdy se žalobkyně stala mateřskou společností Tokin, a vydáním rozhodnutí DRAM, a sice devět měsíců, takže žalobkyně nebyla schopna zabránit účasti své dceřiné společnosti na kartelové dohodě. Žalobkyně je stejně tak odpovědná za kartelovou dohodu pouze z důvodu nabytí své dceřiné společnosti a tohoto protiprávního jednání se zúčastňovala jen po krátkou dobu, zatímco její dceřiná společnost se jej účastnila již několik let.
- 120 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jelikož žalobkyně byla výlučnou majitelkou společnosti Tokin od 1. srpna 2009 do 31. ledna 2013, předpokládá se, že během uvedeného období vykonávala rozhodující vliv na tuto dceřinou společnost, takže žalobkyně a její dceřiná společnost tvořily jeden podnik ve smyslu článku 101 SFEU (viz bod 62 výše). V projednávané věci žalobkyně ostatně nezpochybňuje domněnku skutečného výkonu rozhodujícího vlivu na svou dceřinou společnost v průběhu dotčeného období protiprávního jednání. Žalobkyně tak mohla zabránit pokračování účasti společnosti Tokin na kartelové dohodě po vydání rozhodnutí DRAM.
- 121 Kromě toho, jak bylo uvedeno v bodě 107 výše, pokračování v dotčeném protiprávním jednání ze strany žalobkyně svědčí o jejím sklonu nevyvozovat odpovídající důsledky z konstatování porušení pravidel hospodářské soutěže, které vůči ní bylo učiněno, jelikož se na ni již vztahovala dřívější opatření Komise prostřednictvím rozhodnutí DRAM a i přesto pokračovala po dobu téměř dvou let v účasti na dotčené kartelové dohodě poté, co jí bylo toto rozhodnutí doručeno.
- 122 Nadto, jak bylo připomenuto v bodě 108 výše, cíl potlačit jednání odporující pravidlům hospodářské soutěže by byl zmařen, pokud by podnik dotčený prvním protiprávním jednáním byl schopen prostřednictvím změny své právní struktury nabytím dceřiné společnosti, která nemůže být stíhána s ohledem na první protiprávní jednání, ale podílí se na spáchání nového protiprávního jednání, znemožnit nebo zvláště ztížit, a vyhnout se tak uložení sankce za opakování protiprávního jednání.
- 123 Za těchto okolností je vzhledem k tomu, že Komise zejména konstatovala sklony žalobkyně k porušování pravidel hospodářské soutěže a že zvýšení z důvodu opakování protiprávního jednání mohlo vést ke zvýšení základní částky pokuty až o 100 % v souladu s bodem 28 první odrážkou pokynů z roku 2006, třeba dospět k závěru, že Komise neporušila zásadu proporcionality tím, že stanovila 50 % zvýšení základní částky pokuty, která má být uložena žalobkyni.
- 124 S ohledem na výše uvedené musí být třetí část prvního žalobního důvodu zamítnuta, a tudíž je třeba zamítnout první žalobní důvod v plném rozsahu.

Ke třetímu žalobnímu důvodu, týkajícímu se výpočtu pokut uložených žalobkyni

[omissis]

– *K první výtku třetího žalobního důvodu, týkající se neuplatnění 3 % snížení na pokutu uloženou žalobkyni z důvodu opakování protiprávního jednání*

- 129 V rámci první výtky třetího žalobního důvodu žalobkyně v podstatě tvrdí, že se Komise dopustila pochybení, když odmítla uplatnit 3 % snížení na pokutu, která jí byla uložena z důvodu opakování protiprávního jednání, přestože takové snížení bylo uplatněno na základní částku pokuty uloženou společnosti Tokin společně a nerozdílně s žalobkyní. Neuplatnění tohoto snížení je podle žalobkyně především v rozporu s odvozenou povahou odpovědnosti žalobkyně jakožto mateřské společnosti, dále podle jejího názoru vedlo k příliš vysoké pokutě odpovídající více než polovině výše pokuty, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Tokin, a konečně není podle jejího názoru dostatečně odůvodněno.

[omissis]

- 131 V projednávané věci je třeba konstatovat, že zvýšení částky pokuty z důvodu opakování protiprávního jednání o 50 % základní částky pokuty uložené společnosti Tokin společně a nerozdílně s žalobkyní, snížené o 15 %, které jim Komise přiznala za jejich spolupráci na základě oznámení o spolupráci z roku 2006, odpovídá přitěžující okolnosti ve smyslu bodu 28 pokynů z roku 2006 (viz bod 31 výše).
- 132 Dále snížení základní částky pokuty uložené společnosti Tokin společně a nerozdílně s žalobkyní o 3 % vzhledem k tomu, že jejich účast na schůzkách CUP nebyla prokázána a že nic neprokazuje, že o nich věděly, odpovídá polehčující okolnosti na základě bodu 29 pokynů z roku 2006 (viz bod 29 výše).
- 133 Jak přitom bylo připomenuto v bodě 113 výše, jak přitěžující, tak polehčující okolnosti jsou okolnostmi odůvodňujícími úpravu základní částky pokuty, a sice zvýšení nebo snížení uvedené částky. Tyto úpravy se tedy nemohou uplatnit jedna na druhou.
- 134 V projednávané věci tedy odůvodňuje opakování protiprávního jednání jakožto přitěžující okolnost zvýšení základní částky pokuty. Komise tudíž právem vypočítala zvýšení částky pokuty o 50 % z důvodu opakování protiprávního jednání tím, že jej použila na základní částku pokuty uložené společnosti Tokin společně a nerozdílně s žalobkyní, aniž zohlednila případná snížení této základní částky na základě polehčujících okolností, v projednávané věci snížení o 3 % z důvodu, že nebylo prokázáno, že se žalobkyně a její dceřiná společnost účastnily schůzek CUP.
- 135 Tento závěr není vyvrácen argumentem žalobkyně vycházejícím z odvozené povahy její odpovědnosti jakožto mateřské společnosti. Jak vyplývá z bodů 85 a 86 výše, opakování protiprávního jednání představuje faktor individuálně charakterizující jednání žalobkyně, který může odůvodnit uložení přísnější sankce, než je sankce vyplývající z přičtení protiprávního jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost.
- 136 Kromě toho nelze souhlasit s tvrzením žalobkyně, že výše pokuty, která jí byla uložena z důvodu opakování protiprávního jednání, je nepřiměřeně vysoká, jelikož odpovídá více než polovině základní částky pokuty, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Tokin. Teze žalobkyně totiž spočívá na nesprávném předpokladu, podle kterého by se snížení základní částky pokuty o 3 % uplatnilo na zvýšení základní částky pokuty o 50 % (viz body 133 a 134 výše).

137 Žalobkyně navíc nepředkládá žádný konkrétní argument na podporu své výtky vycházející z údajného porušení povinnosti uvést odůvodnění. Výpočet pokuty uložené samotné žalobkyni, který odpovídá zvýšení z důvodu opakování protiprávního jednání, v každém případě jednoznačně vyplývá z bodů 1011 až 1013 odůvodnění napadeného rozhodnutí ve spojení s bodem 28 pokynů z roku 2006, na který odkazují výše uvedené body odůvodnění.

138 První výtka třetího žalobního důvodu tedy musí být zamítnuta.

[omissis]

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (devátý rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnost Nec Corp. ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.

Costeira

Gratsias

Kančeva

Berke

Perišin

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 29. září 2021.

Podpisy.